

Przystanek 7 „Stary most”

Rzekę w miejscu brodu przegradzają szczątki drewnianego mostu, którym Krzyżacy przepływali się do pobliskiej stacji myśliwskiej nad Krutynią. Od mostu do Jeziora Krutyńskiego prowadzi brukowana droga z okresu międzywojennego, gdy nad jeziorem stała restauracja „Murawa”. Podążając brzegiem Jeziora Krutyńskiego podziwiać można okazałe jesiony. Trzciniowa wyspa na Jeziorze Krutyńskim kryje gniazdo łabędzi, które gniazdują tu od wielu lat.

Łabędź niemy z młodymi

Rezerwat „Krutynia”

Oznakowane trasy w terenie

UWAGA!

Poruszanie się w rezerwacie dozwolone jest wyłącznie po wyznaczonej trasie. Prosimy o zgłaszanie wycieczek grupowych w Dyrekcji Parku.

Mazurski Park Krajobrazowy

został utworzony na mocy uchwał Wojewódzkich Rad Narodowych w Suwałkach i Olsztynie w grudniu 1977 r. Park położony jest na terenie województwa warmińsko-mazurskiego i obejmuje swoimi granicami część gmin: Mrągowo, Świętajno, Piecki, Mikołajki, Orzysz, Pisz i Ruciane-Nida. Park położony jest na pograniczu trzech powiatów: mrągowskiego, piskiego i szczycieńskiego. Powierzchnia Parku wynosi 53 655 ha, a jego strefy ochronnej ok. 19 000 ha. Lasy zajmują 28 440 ha, a rzeki i jeziora ok. 15 715 ha. Pozostałe tereny to użytki rolne i tereny zabudowane. Mazurski Park Krajobrazowy położony na styku dwóch odmiennych form geomorfologicznych, moreny i sandrów, chroni bogactwo oraz różnorodność świata roślin i zwierząt, obfitość lasów, torfowisk, jezior i wód płynących.

Przyroda Parku to:

- 60 jezior o powierzchni powyżej 1 ha (z największym jeziorem w Polsce - j. Śniardwy),
- rzeka Krutynia uznana za jeden z najciekawszych szlaków kajakowych w Europie,
- 11 rezerwatów przyrody, w tym rezerwat biosfery Jezioro Łuknajno,
- ok. 850 gatunków roślin naczyniowych, z takimi rzadkościami jak: pełnik europejski, chamedafne północna i dzwoniecznik wonny,
- fauna: wilki, rysie, bobry, wydry i ponad 200 gatunków ptaków z bielikiem, rybołowem, orlikiem krzykliwym, puchaczem i bocianem czarnym.

Mazurski Park Krajobrazowy

tel./fax 089 742 14 05, 742 14 58

Krutyni 66, 11-710 Piecki

e-mail: krutyn@mazurskipark.pl

<http://parkikrajobrazowewarmiimazur.pl/mazurski>

tekst: Alicja Kruszelnicka,
redakcja: Martyna Kwiatkowska
zdjęcia: Waldemar Bzura

Krutyni 2014

Ścieżka przyrodnicza na terenie Mazurskiego Parku Krajobrazowego

Rezerwat Krutynia

Utworzony w 1983 r. dzięki staraniom Rudolfa Klarowskiego, byłego konserwatora przyrody w Olsztynie. Rezerwat (273,12 ha) chroni Jezioro Krutyńskie i górny odcinek rzeki Krutyni oraz przyległe lasy liściaste i mieszane. Wzdłuż rzeki prowadzi ścieżka, która umożliwia poznanie przyrody tego terenu. Rzeką Krutynia w rezerwacie cieszy się uznaniem turystów i kajakarzy, którzy ten odcinek szlaku kajakowego rzeki uznają za najatrakcyjniejszy.

Długość ścieżki - 2,5 km
Czas przejścia - ok. 1,5 godz.

Przystanek 1 Rzeka Krutynia

Przez wieś Krutyń leniwie płynie rzeka Krutynia, wypływająca z Jeziora Krutyńskiego. Spod siedziby Mazurskiego Parku Krajobrazowego udajemy się w prawo, w kierunku ośrodka turystycznego „Syrenka” i stancyi wodnej PTTK w Krutyń. Po minięciu ostatnich zabudowań wchodzimy do lasu porastającego zbocza wzgórz morenowych, które przecina rzeka Krutynia. Ścieżka szybko sprowadza nas nad wodę, która ujawnia osobliwości świata roślin i zwierząt.

Spływ rzeką Krutynią w staromazurskim stylu

Przystanek 2 Czerwone Kamienie

Dno rzeki Krutyni pokrywają liczne w tym miejscu kamienie. Większość z nich porośnięta jest plechami krasnorostu *Hildebrandtia rivularis*, występującego tylko w czystych wodach. Plechę formują rośliny niższe, nie mające łodyg, korzeni i tkanek charakterystycznych dla roślin wyższych. Występuje tu także gąbka słodkowodna nadecznik – zwierzę bezkręgowce, żyjące w czystych wodach. Dalej

Krasnorost *Hildebrandtia rivularis*

udajemy się ścieżką w górę rzeki. Po drodze obserwujemy często spotykane tu sójki, niekiedy wyglądającą zza pnia wiewiórkę, a niekiedy opuszczającą oskórek larwy ważkę lub widelnicę. W runie, na wysokich brzegach rzeki, rośnie zimozielony skrzyp zimowy. Wraz z początkiem wiosny kolejno pojawiają się przyłaszczki, zawilce i gwiazdnice wielkokwiatowe.

Przystanek 3 „Żółty piasek”

Dochodzimy do wypłyenia rzeki, która w tym miejscu wyróżnia się piaszczystym dnem i ukazuje drobnoziarnisty „żółty” piasek. Płytka woda, szybko nagrzewająca się, jest ulubionym miejscem kąpieli małych dzieci. Na rzece często pojawiają się wyspy utworzone przez kępy drzew, które podmyte, przewracają się i przegradzają rzekę. Przeszkoda ta zmienia powoli bieg rzeki, której nurt przesuwa się w węższą część, żłobiąc niekiedy w drobnym piasku głębie.

Przystanek 4 Meandry Krutyni

Udajemy się w górę rzeki. Po kilkudziesięciu metrach ścieżka skręca w lewo wzdłuż rzeki Krutyni. Znajdujemy się w jej zakolu.

Jezioro Krutyńskie

Patrząc na płynące łódki lub kajaki łatwo zaobserwować kolisty bieg Krutyni. Rzeka zawdzięcza swoją nazwę liczny meandrom, charakterystycznym dla jej dolnego biegu. W górnym biegu rzeka płynie wąwozem. Podążając ścieżką w górę rzeki, widzimy kolejne rozlewisko, gdzie w trzcinach można spotkać łabędzie, a dalej w wodzie, pomiędzy leżącymi drzewami, trzcze nurogęsi. W górnym biegu rzeki gnieździ się kilka par traczy. Wśród roślinności zwracają uwagę rośliny, których łodygi i liście tworzą podwodne „sznury” m.in. grązele żółte, rdestnice oraz wywłóczniki.

Przystanek 5 Zgryzy bobrowe

Ścieżka doprowadza nas do rozwidlenia, gdzie skręcamy w lewo i idziemy tuż nad wodą. Obserwujemy tu ślady żerowania bobrów: zgryzione krzewy i drzewa. Niektóre drzewa, w wyniku działalności bobrów, przewracają się i ubogacają malowniczy krajobraz meandrującej rzeki. Takie drzewa, przewrócone przez bobry, pełnią funkcje nie tylko estetyczne, ale także przyrodnicze, tworząc m.in. warunki dla rozwoju wielu roślin i zwierząt.

Bóbr europejski

Przystanek 6 Las nad Krutynią

Udając się w górę rzeki obserwujemy porośnięte drzewami brzegi rzeki Krutyni. Wśród nich wyróżniają się dorodne sosny o gonnej strzale, noszące ślady żywicoarów z lat 60-tych, oraz dęby i graby, pomiędzy którymi łanami rosną: konwalijka dwulistna, konwalia majowa oraz pszeniec zwyczajny.

Konwalijka dwulistna

Nad wodą najczęściej spotykanym drzewem jest olsza. Ścieżka prowadzi nas tuż nad wodą. Można zaobserwować tu muszle szczeżui rzecznej – małży będącej pożywieniem norki amerykańskiej i wydry. Po powierzchni wody szybko przemieszczają się nartniki.